

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **EOS KSI Slovensko, s. r. o.**, so sídlom v Bratislave, Údernícka č. 5, proti odporkyni **Ž. Š.** zomrelej **X.**, o **zaplatenie 135,10 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 6 C 211/2011, o dovolaní Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Važecká 16, zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom v Stropkove, Nám. SNP 7, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 21. mája 2012 sp. zn. 8 Co 46/2012 takto

r o z h o d o l :

Návrh na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a .**

Dovolanie **o d m i e t a .**

Navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bardejov uznesením z 13. januára 2012 č. k. 6 C 211/2011–50 zastavil konanie vo veci samej. Rozhodol o vrátení súdneho poplatku vo výške 9,87 € navrhovateľovi cestou Daňového úradu Bratislava 5 v lehote 20 dní po doručení tohto právoplatného uznesenia a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. Uviedol, že odporkyňa pred začatím konania doručení návrhu súdu (21. júla 2011) zomrela (20. apríla 2011), čím stratila spôsobilosť mať práva a povinnosti a tým aj spôsobilosť byť účastníkom konania. Ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, ktorý má za následok zastavenie konania (§ 104 ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 19 O.s.p. a § 7 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka). Konštatoval, že v danom prípade by bolo namieste zastaviť konanie aj podľa § 96 O.s.p., lebo

navrhovateľ vzal svoj návrh v celom rozsahu späť podaním doručeným súdu 21. decembra 2011. O súdnom poplatku rozhodol podľa § 11 ods. 3, 4, 6 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o trovách konania podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Krajský súd v Prešove uznesením z 21. mája 2012 sp. zn. 8 Co 46/2012 odmietol odvolanie (do výroku o trovách konania) vedľajšieho účastníka (Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS) podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. a žiadnemu z účastníkov a vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že v danej veci z právneho predpisu nevyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom (§ 201 druhá veta O.s.p.). Vedľajší účastník tak môže podať odvolanie len v prípadoch, ak ho zároveň podá hlavný účastník, prípadne ak hlavný účastník s takýmto úkonom vyjadrí súhlas. Za stavu, keď odporkyňa zomrela dňa 20. apríla 2011 a absentuje vyjadrenie jej súhlasu s podaným odvolaním možno uzavrieť, že odvolanie bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu podal dovolanie vedľajší účastník (Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, ďalej len „združenie“). Navrhol uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie alebo konanie prerušiť a predložiť Súdnemu dvoru EÚ konkretizované prejudiciálne otázky. Namietal, že rozhodnutím odvolacieho súdu (odmietnutím odvolania) mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), pretože v danej veci krajský súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 201 O.s.p. Toto sa vzťahuje iba na vedľajšieho účastníka, ktorý vstupuje do konania v zmysle § 93 ods. 1 O.s.p., t. j. z dôvodu, že má právny záujem na výsledku konania. Iná je však situácia pri druhej skupine vedľajšieho účastníka podľa § 93 ods. 2 O.s.p., ktorý inštitút bol zavedený až novelou O.s.p. vykonanou zákonom č. 384/2008 Z. z. s účinnosťou od 15. októbra 2010. Takýto vedľajší účastník vystupuje v konaní na podporu účastníka, ktorý je spotrebiteľom a ktorý často nedokáže poukázať na neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách a na nekalé obchodné praktiky dodávateľov. Priemerný spotrebiteľ tiež nedokáže v konaní náležite právne argumentovať a brániť sa, napr. vznesením námietky premlčania. Ustanovenie § 201 druhá veta O.s.p. je preto vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi, ktorý v konaní vystupuje podľa § 93 ods. 2 O.s.p., obsoletné. Na rozdiel od navrhovateľa, ktorý mal zmluvu, mal možnosť komunikovať so spotrebiteľom, združenie takú možnosť nemalo a preto nemohlo ani zistiť, že

odporkyňa zomrela už pred podaním návrhu. Postupom v súlade s § 93 ods. 2 O.s.p. mu však vznikli trovy, ktoré je povinný nahradiť navrhovateľ.

Navrhovateľ sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená osoba (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie združenia smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým odmietol odvolanie proti uzneseniu o trovách konania.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa výslovného znenia § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o trovách konania, ktoré vykazuje znaky jedného z rozhodnutí, ktoré je taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p. ako rozhodnutie, kde dovolanie nie je prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania vedľajšieho účastníka z ustanovenia § 239 O.s.p. nemožno vyvodit'.

Vzhľadom na obsah dovolania a tiež so zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení vyvodit' nemožno.

Združenie namietalo, že postupom odvolacieho súdu, ktorý odmietol jeho odvolanie, napriek tomu, že na to neboli splnené podmienky, mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) treba podľa judikatúry rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je daná už tým, že dovolateľ tvrdí, že napadnuté rozhodnutie je postihnuté touto vadou, ale len vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, t. j., že nastali skutočnosti, v dôsledku ktorých vada vznikla

a prejavila sa (resp. nebola odstránená) v rozhodnutí (v postupe) odvolacieho súdu. Za postup odnímajúci účastníkovi možnosť konať pred súdom (a zakladajúci prípustnosť dovolania) treba považovať aj odmietnutie odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. v prípade, že na to neboli splnené podmienky (pozri R 23/1994).

Podľa § 93 ods. 1 O.s.p. ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Zákon teda v citovanom odseku 2 §-u 93 O.s.p. ako osobitný typ vedľajšieho účastníka označuje právnickú osobu, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. V tomto prípade (na rozdiel od odseku 1) zákon neustanovuje ako podmienku účasti skutočnosť, že táto osoba má záujem na výsledku konania. Aj v tomto prípade sa ale vyžaduje, aby právnická osoba uviedla na strane ktorého účastníka hodlá v konaní vystupovať, pričom jej účasť je možná iba ak s tým súhlasí účastník konania na strane ktorého má vystupovať. Navyše u právnickej osoby ako vedľajšieho účastníka je nevyhnutné, aby predmetom jej činnosti vyplývajúcej z právneho predpisu bola ochrana práv, o ktoré v konaní ide. Z postavenia tejto právnickej osoby teda vyplýva, že spravidla bude vystupovať na strane spotrebiteľa.

Podľa ustanovenia § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Vedľajšiemu účastníkovi teda patrí právo podať aj odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa a to iba v rozsahu a za podmienok, v akom toto právo prináleží účastníkovi konania, na strane ktorého vystupuje.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ podal návrh proti Ž. Š.Š. ktorá zomrela 20. apríla 2011 (č. 1. spisu 41) na Okresný súd Bardejov dňa 21. júla 2011. Teda návrh podal po zániku spôsobilosti označenej odporkyne mať práva a povinnosti v zmysle § 7 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a tým aj zániku spôsobilosti byť účastníkom konania (§

90 O.s.p.). Nedostatok tejto spôsobilosti je neodstrániteľnou podmienkou konania a môže mať za následok len zastavenie konania podľa § 104 ods. 1 O.s.p.

Združenie podaním z 8. decembra 2011 doručeným Okresnému súdu Bardejov 14. decembra 2011 (č. l. 39) a následne podaním zo 16. decembra 2011 doručeným Okresnému súdu Bardejov 19. decembra 2011 (č. l. 46 spisu) oznámilo vstup do konania ako vedľajší účastník podľa § 93 ods. 2 O.s.p. na podporu účastníčky Ž. Š.Š. teda fyzickej osoby, ktorá nemala spôsobilosť mať práva a povinnosti a spôsobilosť byť účastníkom konania. Preto nemohla byť nositeľom procesného práva na podanie odvolania (proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa) a nemohla ani vysloviť súhlas s podaním odvolania vedľajším účastníkom. Možno tak konštatovať, že združenie podalo odvolanie bez súhlasu účastníka, na strane ktorého sa malo konania zúčastniť. Preto pokiaľ odvolací súd napadnutým uznesením odmietol jeho odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. ako odvolanie podané neoprávnenou osobou, neodňal tým vedľajšiemu účastníkovi možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zamietol ako nedôvodný návrh vedľajšieho účastníka, aby podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. konanie prerušil a predložil Súdному dvoru EÚ (špecifikované) prejudiciálne otázky.

Prerušenie konania v zmysle citovaného ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. je procesným úkonom súdu, ktorý závisí od jeho úvahy, či požiada Súdny dvor EÚ o vyriešenie predbežnej otázky v zmysle čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (t. j. otázky týkajúcej sa a/ výkladu zmlúv alebo otázky b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie). Vnútroštátny súd teda nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu súdному dvoru na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť nemá ani vtedy, keď prípadne v určitej veci aplikuje ustanovenia zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie.

Cieľom prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom EÚ je podľa uvedeného článku Zmluvy o fungovaní Európskej únie (pôvodne č. 234 Zmluva o založení Európskeho spoločenstva) zabezpečiť jednotný výklad a aplikáciu komunitárneho práva, a nie riešenie konkrétnych sporov, ktoré sú v kompetencii vnútroštátnych súdov a ani posudzovanie súladu

vnútroštátneho práva s právom komunitárnym. Posúdenie otázky náhrady trov konania nie je súčasťou výkladu komunitárneho práva, ale výhradne práva vnútroštátneho, na ktoré je (aj) v danej právnej veci kompetentný dovolací súd.

Náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky navrhovateľovi, ktorý mal úspech nepriznal, pretože mu žiadne trovy tohto konania nevznikli (§ 243b ods. 5 O.s.p., v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. januára 2013

JUDr. Ladislav Górasz, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Viera Čulenová